

Krönika nr. 5

Botaniska Sällskapetets verksamhet 2005-2014.

Sammanställd av Martin Sjødahl

Ärade gäster och vänner i Botaniska Sällskapet!

Den första krönikan, som omfattade åren 1955-1970 skrevs av Hilmer Wirdemark. Krönika 2 utarbetades av Arne Jansson till 25-årsjubileet och omfattade åren 1970-1980. Krönika 3 sammanställdes även den av Arne Jansson till 40-årsjubileet och redogjorde för åren 1980-1994. Den fjärde krönikan, som omfattade 1995-2004 sammanställdes av Magnus Thorell och lästes upp vid Sällskapetets 50-årsfirande. Den som vill gå tillbaka till det som inträffat i föreningens verksamhet under åren 1955 till 2004 hänvisas till tidigare krönikor.

Nedanstående sammanfattning ska läsas upp och tillhandahållas vid två tillfällen under 2015, vid Sällskapetets årsmöte i februari där 60-årsjubileet inleds med en tårtbuffé samt vid Sällskapetets jubileumsutflykt till Vista Kulle med efterföljande firande på Råmaberget den 30 maj.

Ärade gäster och vänner i Botaniska Sällskapet! Just så inledde Hilmer Wirdemark sin berättelse över Sällskapetets verksamhet vid 15-årsjubileet 1970. Mötet hölls på Stora Hotellet. Medverkade gjorde författarinnan Harriet Hjorth med sina "Blomstervandringar". Wirdemark berättade att ett tiotal personer hade samlats en höstkväll 1954 och enats om att en sammanslutning för "odlande av botaniska intressen" borde bildas i Jönköping.

Nu 45 år senare är vi församlade till ett nytt jubileum - i 60 år har Sällskapet verkat. Sällskapet bildades den 10 januari 1955 vid ett möte på Backgården. Man enades om namnet Botaniska Sällskapet. En interimsstyrelse valdes med Hilmer Wirdemark som ordförande. Här ingick även tillsynslärare Axel Mobrand, rektor Thure Garpdal, hushållslärare Anna-Lisa Knutsson och chefsåklagare Gösta Bergdahl.

Redan våren 1955 hann man med två exkursioner - färden gick första gången till Vista Kulle. En utflykt som kommer att återupprepas under 2015. Inriktningen var till en början annars trädgårdsbotanik. Man ville i första hand lära känna växterna i täppan. På hösten kom föredragsverksamheten igång. Vad kunde man då som medlem få vara med om under de första åren av vårt sällskaps historia? Det ordnades exkursioner och kortare resor och man kunde lyssna till intressanta föredrag. Flitiga medverkande vid denna tid var trädgårdskonsulent Gunnar Bergfeldt och civilingenjör Kjell von Scheele. För övrigt är listan över föredragshållare för lång för att räknas upp här. Många kända personer inom botanik och trädgård gästade föreningen. Nog skulle man velat vara med när författaren Arvid Olsson från Vallstena berättade om *Blommor och fåglar på gutarnas ö*. Västergötland besöktes flera gånger. Man vågade sig även på tredagarsresor till både Öland och Gotland.

Sällskapet föregick dagens floraväxteri genom upprop i ortspressen om skydd av ömtåliga växter. Man deltog tillsammans med Svenska Naturskyddsföreningen med naturstig på Elmia. Sällskapet arrangerade en "uterums-tävlan" tillsammans med Jönköpingsposten. På uppdrag av Länsstyrelsen inventerades Kåperyds ängar, Strands ravin och Nyponkullen. Ett arrangemang som vållade både möda och bekymmer var ett orkidélotteri.

Ett viktigt inslag i Sällskapetets verksamhet kom inventeringen av Södra Vätterbygdens flora att bli. Vid tioårsjubileet 20 februari 1965 väcktes tanken att växtinventera ett område av Södra Vätterbygden. Vid påföljande styrelsesammanträde beslutades att starta en sådan inventering. Man enades om områdets omfattning och en organisation gjordes upp med distrikt och distriktsledare. Som ansvarig för inventeringsarbetet organiserades en fristående inventeringskommitté med egen ordförande och kassa. Inventeringen kom i gång 1966. Målsättningen var att den skulle vara klar 1980 och att den därefter skulle publiceras i bokform. Ett delresultat gavs ut i form av ett häfte 1972. Vi får se hur det blir med slutresultatet.

Åren rullade på. En verksamhet växte fram enligt en ordning som består än i dag med inomhusträffar och föredrag under vinterhalvåret och exkursioner under sommarhalvåret. En årlig sommarresa till något botaniskt intressant område blev en obligatorisk del av programmet. Ett ståtligt arrangemang blev den botaniska resan till Italien 1980, i samband med 25-årsjubileet, ledd av Ingrid Wendel.

Viss ära och berömmelse åtnjöt Sällskapet 1985, när några medlemmar arrangerade Svenska Botaniska Föreningens botanikdagar i Jönköping. Ett par år senare arrangerades på motsvarande sätt föreningen Smålands floras årsmötesexkursioner i Jönköping med omnejd. Under senare år har Sällskapet deltagit i eller ordnat fler stora evenemang. Under 2007 firades Linnéjubileet med medial uppmärksamhet. Flera exkursioner och föredrag ordnades i Linnés fotspår. Under 2007 var det också dags att ha releaseparty för praktverket Smålands flora. En vecka efter det officiella offentliggörandet i Växjö presenterades Smålands flora på läns museet i Jönköping. Tre föredrag, bokförsäljning och tid för mingel där man bland annat kunde få sin bok signerad. Den första upplagan på 4500 exemplar var slut redan efter två veckor. Smålands flora är utan tvekan Rolls Roycen bland landskapsfloror. Under 2012 ansvarade Sällskapet för botaniken i Sveriges första bioblitz. Den arrangerades i Röttle av Gränna skogsgrupp och lockade ca 1 000 personer. En bioblitz är en inventering av allt levande i ett begränsat område under ett dygn. Detta intensiva dygn noterades ca 350 kärlväxter på en kvadratkilometer. Sällskapet deltog, som en av flera utställande föreningar, på Arkivens dag 2013 då temat var Flora och Fauna. En utställning om den framstående botanisten Erik Leonard Ekman ordnades i Arkivhuset under 2013-2014. Utställningen utformades i samarbete med Läns museet.

Botaniska Sällskapet har genom åren medverkat med inventeringar åt Länsstyrelsen och Jönköpings kommun. Under senare år har södra Munksjön och Hultarpskärrat inventerats. Föreningen har genom åren också fungerat som remissorgan vid Länsstyrelsens och kommunens naturvårdsarbete. Botaniska Sällskapet är representerat i den naturvårdsgrupp som kommunens stadsbyggnadsnämnd sammankallar för diskussioner kring naturvårdsfrågor och i skötselråd för Bondbergets och Rocksjöns naturreservat.

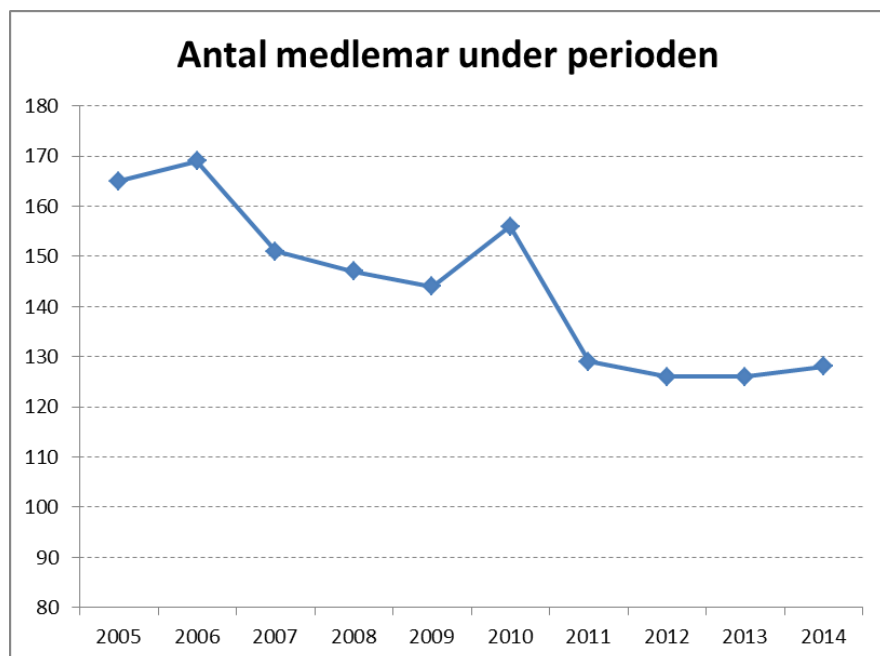
Praktisk floravård har vi också ägnat oss åt, genom att några medlemmar under drygt 20 år vårdat ett ängsområde i Barnarp. Skötseln överläts till Länsstyrelsen från och med 2006. Sällskapet har på senare år haft en hemsida och en blogg. Vi har också medverkat i *De vilda blommornas dag*. Under senaste decenniet har växtplatserna för gatmålla, höstspira, fågelarv och grusbräcka i Jönköpings stad dokumenterats, skötts och följts av Sällskapet i samarbete med Jönköpings kommun.

Några av föreningens medlemmar har under senare år deltagit i ArtDatabankens floraväkteri för rödlistade arter.

Sällskapetets stadgar reviderades 2007.

Medlemsantal

Medlemsutvecklingen under de senaste 10 åren varit vikande. 2005 hade Sällskapet 165 medlemmar. Vid slutet av 2014 var antalet 128. Medlemsavgiften har ökat; 2005 var den 60 kr, 2014 100 kr.

Styrelsen

Ordförande: Hans Thulin 2005, Martin Sjödahl 2006-2014

Vice ordförande: Magnus Thorell 2005-2012, Göte Bengtsson 2013-2014

Sekreterare: Martin Sjödahl 2005, Marianne Rydén 2006-2012, Magnus Thorell 2013-2014

Kassaförvaltare: Lennart Persson 2005-2014

Övriga ledamöter: Marianne Rydén 2005 samt 2013-2014, Anders Bertilsson 2005-2010, Britta Pilkvist 2005-2013, Bo L Johansson 2006-2009, Göte Bengtsson 2010-2012, Lena Dahlström 2011-2013, Bodil Enander 2014, Agneta Åsgrim Berlin 2014.

Revisorer: Gösta Eriksson 2005-2008, Arne Persson 2005, Åke Jönsson 2006-2014, Ulla Staaf 2009-2014.

Revisorssuppleant: Kerstin Pilkvist 2005-2014.

Valkommitté: Eva Eriksson, Ulla Staaf, Bengt Olsson, Mikael Krantz, Klas Balkhed, Lars Strid, Anne-Marie Andersson, Johanne Ericson, Sture Lindgren, Lars Erik Bolling.

Verksamheten i korthet

Myndigheter

Föreningen har varit representerad i stadsbyggnadsnämndens naturvårdsgrupp, Jönköpings kommun, genom Marianne Rydén och Magnus Thorell. Sällskapet har yttrat sig över följande:

- Planprogram för södra Kålgården.
- Tekniska kontorets förvaltning av kommunägd mark.
- Planprogram för bostads- och verksamhetsutbyggnad i Bankeryd.
- Jönköpings kommuns naturvårdsprogram.
- Stadsbyggnadsvision 2.0.
- Miljökonsekvensbeskrivning för genomförande av vattenspegel i Kålgårdsparken.
- Rocksjöområdet i Jönköping - utveckling av sport och rekreationsvärden.
- Ramprogram för södra Munksjön.
- Rocksjöreservatet.
- Planprogram för Strandängen.
- Skötselplan för naturreservatet Taberg.
- Täktverksamhet inom Hökhultamossen.
- Förslag till rekreations- och naturvårdsplan för Vattenledningsområdet.
- Brev till Jönköpings kommun med förslag att uppmärksamma Erik Leonard Ekman genom namn på en gata eller genom ett minnesmärke.
- Förslag till ny skötselplan för Bondbergets naturreservat.

Andra föreningar

Vår förening har varit medlem i Smålands flora och Svenska Botaniska Föreningen. I samarbete med Svenska Botaniska Föreningen har exkursioner anordnats med anledning av *De vilda blommornas dag*. Under de tio åren har sammanlagt 47 blomstervandringar arrangerats i Södra Vätterbygden. Vår mångåriga styrelseledamot Anders Bertilsson tilldelades 2007 Guldluppen. Svenska Botaniska Föreningen uppmärksammar med denna utmärkelse värdefulla insatser på botanikens område.

Floran

Under perioden har arbete med Södra Vätterbygdens flora drivits vidare på initiativ av Hans Thulin. Hans har lagt ner ett stort arbete på att slutföra sammanställningen och dataläggning av inventeringsresultatet. Arbetet med publicering återstår.

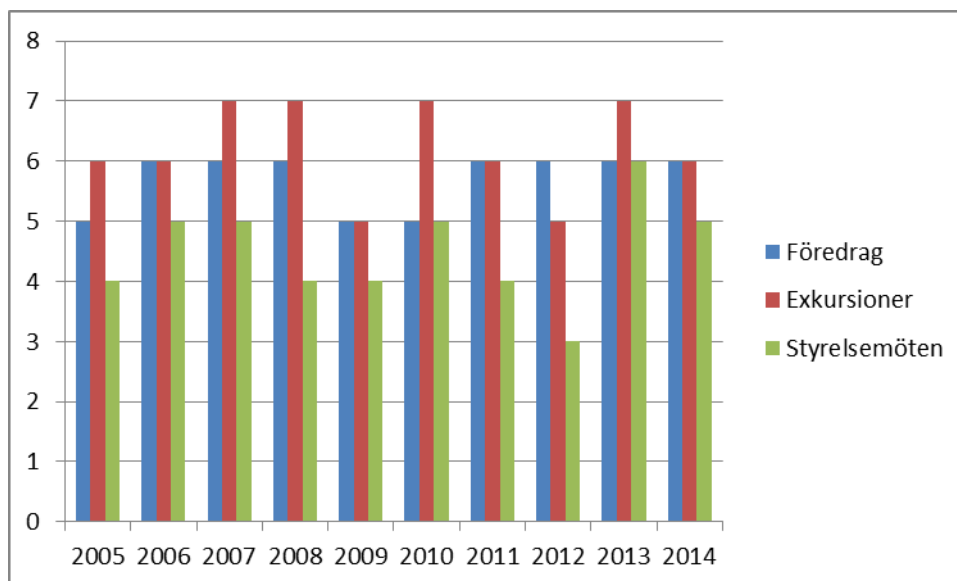
Hemsida & Blogg

Föreningens hemsida har skötts av Bo L Johansson och Åke Jönsson.

Adress: www.sbf.c.se/bsj/index.htm. Under åren 2010-2012 hade Sällskapet en aktiv blogg; <http://botaniskabloggen.blogspot.se/>. Under 2006 togs ett informationsblad om Sällskapet fram som delats ut vid olika sammankomster.

Programverksamheten

Under perioden har Sällskapet ordnat 57 inomhusaktiviteter, oftast föredrag med bildvisning. Antalet botaniska utflykter har varit ännu större - 62 stycken.

Föredrag

Lena Ansebo, Alnarp

Mora Aronsson, Uppsala

Pia Barklund, Uppsala

Sven Birkedal, Åhus

Anders Bohlin, Trollhättan

Evastina Blomgren, Kungshamn

Gösta Börjeson, Habo

Åke Carlsson, Vårgårda & Peter Nilsson

Ragnhild Crawford, Kungälv

Margareta Edqvist, Nässjö

Tomas Fasth, Gränna

Dag Fredriksson

Lars Fröberg, Lund

Lars Fröberg, Lund & Bengt Nilsson, Sölvesborg

Lars-Åke Gustavsson, Helsingborg

Thomas Hallingbäck, Knivsta

Linda Hassel

Jens Heimdahl, Stockholm

Hans Holmberg, Bottnaryd

Kulturreliktväxter.

Upplands flora.

Vad händer med våra lövträd?

Medelhavsområdets orkidéer med tonvikt på Ophrys-arter.

Carl von Linné, mannen som systematiserade naturen.

Bohusläns flora.

Floran i Habo.

Linnés lärjunge Pehr Kalm.

En botanisk resa till Mön.

En botanisk exkursion på Gotland.

Träd med traditioner.

Natur och flora i Costa Rica.

Bevarandevärda och hotade växter.

Flora och vegetation i västra Östergötland.

Växtmiljöer i Jönköpings kommun.

Flockblomstriga växter.

Blekinges flora.

Långlivade smålänningar i rosornas värld.

Mossor.

Fenologi.

Gömda frön från glömda gårdar.

Vartill våra vanliga växter duga.

Bo L Johansson	Växter och miljöer från djungel till högplatå i Ecuador. Bilder från botanikdagarna i Medelpad.
Niklas Johansson, Habo	Interaktion mellan blommor och insekter.
Kurt-Anders Johansson, Skövde	Naturen i Rumänien.
Thomas Karlsson, Margareta Edqvist & Bertil Ström	Nya Smålands flora, en presentation.
Erik Ljungstrand, Göteborg	Spetsbergens flora. Vad är sträfsse, slinke och rufse?
Britta Pilkvist	Bildvisning.
Johan Rova, Habo	Fruktstund och fruktbuffé. Drabor, raggfingerört och dvärgsyra. Våra Svenska nationalparker.
Enar Sahlin, Hindås	Ecuador. Ryska Karelen och den fennoskandiska florans östgräns.
Karleric Eiderbrant, Kvillsfors	Från Smålands trädgård till Jardin Botanico Canario.
Martin Sjö Dahl	Växter i Jönköping 2005. Växter i Jönköping 2006.
Magnus Stenmark	Linnés levande arv.
David Ståhlberg	Nyckel till nycklarna. Georgien – en botanisk hotspot med dramatisk historia.
Olof Svensson, Söråker	Medelpads flora.
Magnus Thorell	Resor till Syrien och Indien. Resa i Estland, Lettland & Litauen. Med Svenska Botaniska Föreningen till Hälsingland och Finland. Om floran i Huskvarnabergen.
Hans Thulin	Greklands bergtrakter. Bland växter, djur och natur i Namibia.
Henrik Zetterlund, Göteborg	Jakutien – natur och kultur i evenkernas land. Växter i lund och woodland.

Exkursioner i vårt närområde

(47 utflykter i samband med De vilda blommornas dag är inte medräknade.)

Lars-Erik Apelqvist	Utflykt i Tillanders fotspår.
Inger Bergqvist, Nässjö	Kvällsutflykt till lundsmörblommorna mellan Forserum och Malmbäck.
Anders Bertilsson, Sandhem	Sjöstränder i Sandhem. Exkursion till Ljunghems backar i Sandhem. Exkursion på Hökensås.
Göran Bladh	Kvällsexkursion till Ödestugu.
Gösta Börjeson, Habo	Exkursion till Hökensås i Habo.
Caroline Edelstam och Agneta Åsgrim Berlin	Braheminnen och kulturlandskap, en dag i Linnés fotspår på Visingsö.

Tomas Fasth, Gränna	Exkursion till Kabbarp i Gränna. Utflykt till Östra Vätterbranterna och byn Kleven strax söder om Östgötagränsen. Vandring i Hägna.
Helena Gralén, Bottnaryd	Utflykt till Nyckelås, Bjurbäcks sn – ett nytt naturreservat.
Lennart Persson	Boerstånds på Haga industriområde. Exkursion till Störestorp. Stadsvandring. Vårvandring i Vattenledningsparken.
Martin Sjödahl	Vårvandring i Dunkehällaravinen. Vårvandring i A6-området. Vårvandring på Bondberget. Vårvandring i stadsparken. Inventering av södra Munksjöområdet. Vårvandring i Häggeberg. Vårvandring på Nyponkullen. Vårvandring på Jöransberg. Vårvandring i Strömsberg. Rocksjön. Vårvandring i Dunkehalla. Stadsbotanik.
Pelle Tengblad	Råmaberget.
Magnus Thorell	Linnés Taberg. Exkursion till Landsjön. Vårutflykt till Grav. Vandring i Kåperyd. Huskvarnabergen vid Brunnstorp.

Längre resor i buss eller egna bilar

Anders Bertilsson, Mullsjö	Tidan och dess omgivning. Dala socken – torrängar bland blommande gullvivor och blåvivor. Exkursion i Linnés fotspar i Västergötland. Exkursion till Tidans mader. Sommarresa till Ätradalen.
Gösta Börjeson, Habo	Resa till Lurö i Vänerens skärgård.
Tomas Burén, Kalmar	Bussresa till Kalmar.
Maria Carlsson	Exkursion till Södra Vixen.
Thomas Dalkvist	Torpet Perkullen vid Ryssbysjön.
Margareta Edqvist, Nässjö	Exkursion till klockgentianans rike.
Thomas Fasth, Gränna	Exkursion till Ombergstrakten.
Kjell Georgsson, Halmstad	Bussresa till Halland.
Kurt-Anders Johansson, Skövde	Bussresa till Västergötland.
Owe Nilsson, Karlskoga	Bussresa till Värmland.

Lennart Persson
Uno Pettersson, Växjö
Britta Pilkvist
Lennart Sundh, Falköping

Exkursion till Sävsjötrakten.
Exkursion till södra Småland.
Resa till Kinnekulle.
Exkursion till Falbygden.

Övriga evenemang

50-årsjubileum - Jubileumsfirande i Fjällstugan 2005, med middag, högtidligheter och lekar.

Två gånger, 2007 och 2014, har vi haft visning av filmen Erkänd men okänd som handlar om Erik Leonard Ekman,

En utställning om Erik Leonard Ekman visades på Arkivens dag 2013.